

3033

Bruddgumror.

En gång har jag varit med, när de rövade
bort brudgummen. Det var i Hallarp i Barkeryds
socken. Det var en rik flicka, som skulle till
att gifta sig, o. gårdboen där hade en son, som
fiade, o. riken var den, men det skulle han
veta inte duga. Hon tog en iprin Melby socken
korta vid Ekejö. Och så kom bröllopsdån.

Först sköt de, så där var knäppt en hel
fönsteruta kvar i hela byggingen, o. inte var
det trevligt på det där bröllopet precis.

Så när det hade gått lite fram på kvällen, så
kom där en fin släde koränds fram till dö-
ren - det var på vintern; annars brukade de
mest göra bröllop på våren eller sent på
hösten - o. en fin herre satt där i, tycktes
/ forts. /

Bruddgums-
rör.

/forts./

det tju. Brudgummen steg ut o. skulle ta
emot den fina främmaten, men det rusade
fram ett par, tre andra o. kivade in honom
i staden o. for iväg med honom, o. sen fick
han sitta inspärad i 3 hela dagar, innan de
släppte ut honom. Han svädde ju inte illa där,
men det var ju rättigt för henne, för det skul-
le va' som lite straff för henne, för hon inte
ville ha gärdboens son.

3033

2

Undertecknads uppteckningar fr. år 1931 om-
fattar i huvudsak Vrigstad, Hylletofta o. Hjäl-
seryd socknar. Vrigstad som ligger i centrum av
uppteckningsområdet har gett minst, beröende
på svärjstenen att fema gode sagermän. De
jag fick mig anvisa visade sig samtliga
lymmerligen olämpliga som sagermän. Säkertligen
står återkielt mer att utvinna från Vrigstad,
o. detta gäller icke minst de båda huvudmed-
delarna, Henning Pettersson o. Henning Andreasson,
den förre bor en. i Malmbäcks socken o. således
icke närmsta väg från Vrigstad, varför jag endast
besökt honom två gånger. Eljest en god, ukt god
sagerman, liksom hans hustru. Andreasson är
också en god o. pålitlig meddelare efter vad jag kan
förstå, men också han levde utanför socknen.

Småland
Fröta
Backared
Mj 1931

Mj 1845
Barns Gård
Jord 1843 i Almesåkra

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3033

Hyllstofta var icke avsett att tas med i år o. det.
skeron mera på tillfällighet att jag började där-sock-
nen ligger rätt intill Vrigstad o. sannolika meddelelse
är till fjumandes i Kyrkbyn, belägen längst i söder
på socknen o. närmast Vrigstad. Hyllstofta är myc-
ket avskildt beläget, inga kusstier går där förbi
o. avståndet till närmsta stad är betydande. En
yppeilig berättelse var där J. A. Dahl, 88 år gammal,
en av de bästa, kanske den bästa sågesmannen i är-
tydars insjuknade han svär under min Vrigstad-
vistelse, varför jag ej kom i tillfälle att uti det
resultat jag på goda grunder hoppats. J. A. varje
fall en sågesman som kanske åtkilligt mera.
Lika så torde Hyllstofta socken vara ett givande fält
även för kommande år, helst som dessa uppteckningar
vad sågesmannen angår, blott är från den rydligaste
delen av socknen.

J. Hyllstofta bor en gammal spelman
C. A. Gjinnig J. i Hjälmesbygd, huruvida han har
någon original folkmusik att bjuda kan jag
däremot g. avgöra.

Skriv endast på denna sida!

3033

5

Fad uppteckningarna från Hjälmarsryd socken
angår, han meddelas, att sagesmännen för dessa
santliga bor i norra delen, strax intill Brigstad-
gränsen o. är så gott som grannar santliga + Hen-
ning Andersson. Utan tvivel bäst av dessa är Sven
Andersson, en god, saklig berättare, o. en berättare som fö-
rent av skådespelare, med en verkligt fin humor.
Han liksom de övriga åtkilligt mera - säkerligen
är här blott en bråkdel upptecknad. Tyvärr vå-
de jag mig åt Hjälmarsrydsliätt allt för sent,
eljest hade säkerligen åtkilligt bättre resultat kun-
nat erås. Nu tog det ju också en smula tid att
bli förtrogen med sagesmännen, varför jag önskar
att jag kunnat stanna i Hjälmarsryd återkomsten
ytterligare en månad. Här är gammal tro o. sed
på många sätt fullt levande. Nykrotagningen
är om iske allmän, så dock rätt vanlig, i vissa
delar av socknen, för att nämna ett ex. Likaså
har socknen rent omkring, uttals rykte för
att vara 'bekant' o. människorna 'trolska'

o. såkert är att de kloka gubbarna o. gummorna varit talrikare här än på andra ställen i häradet, liksom också flera trodda o. fruktade. Någon är socknen också för sine slagskämpar som länge utgjort en skräck på Traktens marknader o. det är inte så värt längre det var förenat med rent av liffare att som förtidigt färdes genom Kjölmensbygd. Efter vad sommanens erfarenheter ge vid handens, är Kjölmensbygd socken ett utmärkt område för fortsatta uppställningar. Socknen ligger avlägset. Man leder för omkring 75 år sedan omkring 6 mil till närmsta stad, förköping el. Växjö. Om man bodde vid landsvägen u. b. o. även om järnvägen något förkortat avståndet är Kjölmensbygd en av häradets mest avsevärd bebyggelse. Det bör kanske påpekas att det äro i den norra delen av socknen finnes flera raka o. minnesvärda äldringar.

Trilund
Freta
Barkord
1778 1781

1778 15 Erik Johansson
Ber. as J. a. Dahl
Född 1843; Almasäkra

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3033

7

Krigstad socken eller rättare kyrkby synes ha varit ett centrum o. en samlingsplats av älven för kringliggande socknar. Ett trakter där omkring är gammal vittna en mängd fornfynd o. fornämnningar ända från stenåldern om. Här låg det gamla tingshuset o. här ligger än i dag Västra härad största marknader, o. Småland största ommarknadsfordom. Här går också stora vägen Jönköping - Växjö, Korsad av vägen Växjö - Vetlanda / Hjälmung- & Finnsveden / Den stad till vilken trafiken mest gått är Jönköping, dit köpte man ved o. kött o. fläk o. andra produkter. I regel rastade man då vid Stigans i Byarums socken, där förr ett rörligt liv tycks ha utvecklats, då vägarna från Växjö o. Östbo häradsvägar här stöta samman. Torr Skjultofta o. nordligaste delen av Hjälmung gåller delvis i huvudsak.

Skriv endast på denna sida!

Smiltland
Ivika Rd
Barkeryd nr 11
1931

Uppf. Erik A. Johansson, Fricköping
Pren. J. A. Wald. 7. 1843 i Almasiden

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3033

Till Växjö färdades man dåremsot sällan, om
icke till Sigfridsvässan, till den stora marknaden där.
Dit for man med sin väv, det var regel, likaså
var det vanligt att man rekte dit o. köpte vägar.
Andra städer som besöktes var Karlskrona o. Karls-
krona, där man köpte salt. Bland marknader
som besöktes må nämnas Moheda o. Lau-
hult. Förmedlare av sylväsen har väl i regel varit
Änningar o. hemvändande Kucktar.

I spiskligt avseende vill det synes - så vitt
man nu på kort tid har bildat sig ett omdöme -
att Orustad utgör ett gränsområde. N. och n. d. är
om återfinnes tungspets- o. det Gocka l. et. Åt-
skilliga vokaler har i s. delen av socknen helt
annat uttal än i norra.

Beträffande upptäckningarna har nämligen till
slut nämnas, att tiden varit anförknapp, man
hinner inte bli fortrogen med upptäck-
sager.

3033

9

männens förtjänst efter några veckor o. just
då man börjar få goda resultat, särskilt i
Kvalitativt avseende, så man jämsig att avbryta
-den.